

Βασίλη Ι. Καλαϊτζάκη, 'Η Κρήτη και οί Σαρακηνοί, 'Αθήνα 1984, σελ. 303.

Ὁ σ. διὰ τῆς παρουσιαζομένης μελέτης προσπαθεῖ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἔρευναν, ἂν καὶ κατὰ πόσον κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατακτῆσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν (827-961 μ.Χ.), τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει «φοβερή», οἱ Κρητικοὶ ὑπέστησαν ἀλλοιώσιν ἢ νόθευσιν ἔθνικὴν, γλωσσικὴν, ἠθικὴν, θρησκευτικὴν, ἔθνολογικὴν καὶ φυλετικὴν.

Εἰς τὰ ἐπὶ μέρους κεφάλαια, χρησιμοποιῶν πλουσιωτάτην ἐπὶ τοῦ θέματος βιβλιογραφίαν καὶ ἀνατρέχων εἰς τὰς πηγάς, διατυπώνει παραλλήλως πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν ἱστορικῶν καὶ συγγραφέων παρατηρήσεις καὶ ἐπιφέρει τὰς ἰδικὰς του γνώμας, τὰς ὁποίας καὶ τεκμηριώνει.

Καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ λαὸς τῆς Κρήτης δὲν ἔπαθε καμμίαν ἀλλοίωσιν ἢ νόθευσιν ἔθνικὴν, γλωσσικὴν, ἠθικὴν, θρησκευτικὴν, ἔθνολογικὴν καὶ φυλετικὴν, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ ἀλώβητον τὸν ἔθνισμόν του, τὴν γλῶσσαν του, τὴν ἠθικότητά του καὶ τὴν θρησκείαν του, τὸν ἔθνικόν καὶ φυλετικόν του χαρακτήρα, τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμά του, τὰς παραδόσεις, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν συνέχειαν τοῦ βίου του, διότι καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς Ἀραβοκρατίας τῆς νήσου ἐπὶ 134 ἔτη μετὰ θάρρους, σθένους, ἐπιμονῆς καὶ πολλῶν θυσιῶν ὑπερήσπισε τὴν γῆν τῶν πατέρων του.

Ὅτε δέ, ἐν ἔτει 961 μ.Χ. ἡ Κρήτη ἀνεκτῆθη ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου Φωκά, τὸσον ἐνισχύθη πολυειδῶς, ὥστε κατέστη ἀκραιφνῶς ἑλληνικὴ καὶ ἀπετέλεσε κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους, μέγα προπύργιον τοῦ ἑλληνισμοῦ.

Ὁ σ. τῆς ἀνωτέρω μελέτης καταγόμενος ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς ἐπαρχίας Ἱεραπέτρας τοῦ Νομοῦ Λασιθίου Κρήτης, κατέβαλε φιλοτιμοτάτην προσπάθειαν νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅλας τὰς διατυπωθείσας ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν ἀπόψεις περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς κατακτῆσεως τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδος ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν.

Τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγει ἀποτελοῦν ἀξιόλογον συμβολὴν εἰς τὴν πληρεστέραν γνώσιν τῆς ἱστορίας τῆς Κρήτης καὶ ρίπτουν περισσότερον φῶς εἰς τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τῆς Μεγανονήσου κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἀραβοκρατίας (827-961 μ.Χ.).

Ἡ ἐργασία εἶναι ἐμπλουτισμένη διὰ πλήθους εἰκόνων, πινάκων καὶ χαρτῶν.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ Ν. ΛΟΞΑΣ

CICERONE POGHIRC, *Philologica et Linguistica*. Ausgewählte Aufsätze (1953-1983). Studienverlag Dr. N. Brockmeyer. Bochum 1983, 516 σ.

Πρόκειται περὶ ἀνατυπώσεως ἐπὶ μέρους μελετημάτων τοῦ καθηγητοῦ Poghirc, γνωστοῦ ἤδη εἰς τοὺς ἑταίρους καὶ ἀναγνώστας τοῦ *Πλάτωνος*. Ἐν τούτοις ἐλάχιστα βιογραφικὰ στοιχεῖα ὑποβοηθοῦν εἰς τὴν καλυτέραν ἐκτίμησιν τῆς σπουδαιότητος καὶ ἀξίας τοῦ πολυσχιδοῦς συγγραφικοῦ ἔργου του.